

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

Název projektu	Šablony v SZŠ Příbram
Registrační číslo	CZ.1.07/1.5.003/34.0933
Název materiálu	<i>Letem světem českou gramatikou</i> VY_32_INOVACE_CJ.2.12 Frazeologie - procvičování
Vyučovací předmět	Český jazyk a literatura
Tematický okruh	Frazeologie
Autor	Mgr. Alena Šimůnková
Škola	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Datum vyhotovení	leden 2014
Datum a místo ověření	12.2.2014 obor Zdravotnické lyceum, třída 3.ZL
Anotace	Materiál je určen pro žáky středních škol jako pomůcka pro opakování a procvičování učiva o frazeologii. Slouží především k samostatné práci. Zde si žáci utřídí své znalosti v této oblasti. Frazeologie je zařazena na různých typech škol v různých ročnících. DUM lze použít i pro opakování učiva ve 4. ročníku v rámci přípravy na maturitní zkoušku.
Metodický pokyn	Aktivita – pracovní list – přímá práce žáků – cca 25 min.

Použité zdroje:

ČECHOVÁ, Marie – OLIVA Karel – NEJEDLÝ Petr. *Hrátky s češtinou*. 1. vydání. Praha: SPN, 2007. 224 s. ISBN 97880-7235-340-3.

Pokud není uvedeno jinak, jsou použité objekty vlastní originální tvorbou autorky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Doplňte chybějící části ustálených slovních spojení:

On je takový nevěřící.....

Už má na to věk, má .....léta.

Nemá vyhráno, stále nad ním visí .....meč.

On za tou záležitostí stojí jako ..... eminence.

Tenhle problém je jeho .....pata.

K ustáleným obrátům a přirovnáním přiřaďte odpovídající přídavná jména:

Má zlaté ruce

Je všemi mastmi mazaný

Drží to jak prase kost

Je jako spící panna

Dře jako kůň

Čerti s ním šijí

Má horkou krev

Přiřazujte k sobě synonymní frazémy a objasněte je:

z deště pod okap ---- uhodit hřebíček na hlavičku ---- poslední kapka ---- komu se nelení,
tomu se zelení ---- hřebíček do rakve ---- jak slon v porcelánu ---- bez práce nejsou koláče ----
--- dostat se ze začarovaného kruhu ---- prašť jako uhoď ---- hrom do police

Víte, jak se pozměňují tyto známé frazeologismy?

Čistota půl zdraví.

Práce šlechtí člověka.

Co můžeš udělat dnes neodkládej na zítřek.

Co se v mládí naučíš, v stáří jako když najdeš.

Je to holka jako lusk.

Láska i hory přenáší

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ŘEŠENÍ:

Doplňte chybějící části ustálených slovních spojení:

On je takový nevěřící **Tomáš**
Už má na to věk, má **Kristova** léta.
Nemá vyhráno, stále nad ním visí **Damoklův** meč.
On za tou záležitostí stojí jako **šedá** eminence.
Tehle problém je jeho **Achilova** pata.

K ustáleným obrátům a přirovnáním přiřad'te odpovídající přídavná jména:

Má zlaté ruce	šikovný
Je všemi mastmi mazaný	vychytralý
Drží to jak prase kost	nešikovný
Je jako spící panna	pomalý, pasivní
Dře jako kůň	pracovitý
Čerti s ním šijí	neposedný
Má horkou krev	vznětlivý, cholerický

Přiřazujte k sobě synonymní frazémy a objasněte je:

z deště pod okap - prašť jako uhod' ---- *je to stejné, nepolepšil si*
uhodit hřebíček na hlavičku - dostat se ze začarovaného kruhu ---- *podařilo se, přijít na něco*
poslední kapka - hřebíček do rakve – *poslední podnět, který nás donutí něco udělat, změnit*
komu se nelení, tomu se zelení - bez práce nejsou koláče – *kdo pracuje, něčeho dosáhne*
jak slon v porcelánu - hrom do police – *nemotorný, neobratný člověk*

Víte, jak se pozměňují tyto známé frazeologismy?

Čistota půl zdraví – *špina celý*
Práce šlechtí člověka – *ale ničí tělo*
Co můžeš udělat dnes neodkládej na zítřek – *odlož na zítra a máš zase den volno*
Co se v mládí naučíš, v stáří jako když najdeš – *do stáří zapomeneš*
Je to holka jako lusk – *zelená a křivá*
Láska i hory přenáší – *ale s blbostí nehne*